משנה · אחרונים · עיקר תוספות יום טוב · סדר זרעים

עיקר תוספות יום טוב על משנה ביכורים

משולם בן יואל כץ, רבי יום טוב ליפמן הלר הלוי

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

עיקר תוספות יום טוב על משנה ביכורים

משולם בן יואל כץ, רבי יום טוב ליפמן הלר הלוי

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/עיקר-תוספות-יום-טוב-על-משנה-ביכורים/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
משנה א 4
משנה ג 4
משנה ד 4
משנה ה 4
משנה ו 4
משנה ז 4
משנה ח 5
משנה יא 5
פרק ב 5
משנה ב 5
משנה ג 5
משנה ד 5
משנה ה 6
משנה ו 6
משנה ח 6
משנה ט 6
משנה י 6
משנה יא 6
פרק ג 7
משנה א 7
משנה ג 7
משנה ד 7
משנה ו 7
משנה ז 8
משנה ח 8
משנה י 8
משנה יב 8

פרק א

משנה א

א וּמְפָרֵשׁ הָרַ"שׁ בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי דְּרַבִּי יְהוּדָה אַתְיָא כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּסוֹף פֶּרֶק חֶזְקַת הַבָּתִּים, דְּמַתְּיר לַעֲשׂוֹת חָלָל תַּחַת רְשׁוּת הָרַבִּים כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה עֲגָלָה טְעוּנָה אֲבָנִים מְהַלֶּכֶת. וּמַסִּיק דְּמַתְּיר לַעֲשׂוֹת, אֲבָל אֵינוֹ שֶׁלּוֹ לְעוֹלָם, וְאִם בָּא אַחֵר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּאוֹתוֹ חָלָל שֶׁתַּחַת רְשׁוּת הָרַבִּים, כָּל הַקּוֹדֵם זָכָה, הִלְכָךְ מֵבִיא וְאֵינוֹ קוֹרֵא. וְנִשְׁמָע דְּרַבִּי יְהוּדָה לֹא פָּלֵיג אֶלָּא בְּדֶרֶךְ הָרַבִּים, אֲבָל לֹא בְּדֶרֶךְ הַיָּחִיד. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ג

ב לָאֲפוֹקֵי הַזֵּיתִים שֶׁבָּאִים עֲלֵיהֶם גְּשָׁמִים וְהֵם פּוֹלְטִים שַׁמְנָם. הָרַ"שׁ מִירוּשַׁלְמִי:

משנה ד

ג לְפִי שֶׁהוּא לִמְדָם אֱמוּנָה. הָרַ"מ. אֲבָל כֵּלֵי עַלְמָא מוֹדוּ דְּלֹא נִתְחַלְּקָה הָאָרֶץ לַגֵּרִים. וּבֵאֵר בְּחִבּוּרוֹ מִטַּעַם דִּשְׁבוּעָה שֶׁנִּשְׁבַּע לְאַבְרָהָם הָיְתָה קֹדֶם שֶׁנִּקְרָא אַבְרָהָם:

ד **אִמּוֹ מִיִּשְׂרָאֵל**. בַּיְרוּשַׁלְמִי פֶּרְיָךְ, כְּלוּם נִשְׁבַּע לַנְּקֵבוֹת. וְתֵרֵץ דְּאַף עַל גַּב דְּלְאִמּוֹ לֹא נִשְׁבַּע, לַאֲבִי אִמּוֹ שֶׁהוּא מִיִּשְׂרָאֵל נִשְׁבַּע. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב וְעַיֵּן עוֹד:

משנה ה

ה **עַד עֲשָׂרָה דוֹרוֹת**. לְאוֹ דַּוְקָא, דְּכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּמַמְזֵר עַד דּוֹר עֲשִׂירִי וּפְרוּשׁוֹ עַד עוֹלָם, הָכָא נַמִּי דְּכְוָתֵיהּ. וּלְשׁוֹן הָרַ"מ אֲפִלּוּ לְאַחַר כַּמָּה דוֹרוֹת:

ו וּבְנוֹת צְלָפְחָד לְאוֹ בְּתוֹרַת חֲלֻקָּה לָקְחוּ אֶלָּא בְּתוֹרַת יְרֻשָּׁה כְּמוֹ שֶׁעַל יְדֵי זֶה צִוָּה לִדוֹרוֹת וְהַעֲבָרָתָם אֶת נַחֲלָתוֹ וְגוֹ':

ז תְּמַהֲנִי דְּבָכָל דּוּכְתֵּי אִימְעָטוּ [טָמְטוּם וְאַנְדְּרוֹגִינוֹס] מִכֹּחַ סָפֵק, וּבַמַּתְנִיתִין דִּלְקַמָּן נַמִּי מְמַעֲטִין קוֹנָה שְׁנֵי אִילָנוֹת מִכֹּחַ סָפֵק. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ו

ח וּפֵרוּשׁ מִלַּת אוֹרֶה כָּתַבְתִּי בְּמִשְׁנָה ד' פֶּרֶק ה' דְּבָבָא בַתְרָא:

משנה ז

ט **הִפְרִישׁ**. אֵין לְהַקְשׁוֹת הֲרֵי נִרְאוּ וְנִדְחוּ, וּלְעֵיל כָּתַב הָרַ"ב וְהָרַ"שׁ דְּיֵרֵקְבוּ, וּבִירוּשַׁלְמִי מוֹקִים לַמַּתְנִיתִין שֶׁנָּתַן דַּעְתּוֹ מִשָּׁעָה רִאשׁוֹנָה לְמָכְרָהּ:

י וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּאַף עַל גַּב דְּמוֹכֵר נַמִּי אֵינוֹ קוֹרֵא, כָּל שֶׁהֵבִיא הוּא בִּכְלַל הִגַּדְתִּי הַיּוֹם. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ח

א **נוֹפֵץ**. וְקִשֶּׁה, דְּהוֹאִיל וְאֵינוֹ חַיָּב בְּאַחֲרָיוּתָן אֶלָּא עַד הַר הַבַּיִת כְּדִתְנַן בְּסָמוּךְ, לִתְנֵי נָטְמְאוּ בְּהַר הַבַּיִת, וְיֵשׁ לוֹמַר דְּמִשּׁוּם וְאֵינוֹ קוֹרֵא הֲוֵי רְבוּתָא, דַּאֲפִלּוּ הֲבִיאָם טְהוֹרִים עַד לְעֲזָרָה אֵינוֹ קוֹרֵא (וְעַיֵּן מִשְׁנָה ח פֶּרֶק ו דְּשַׁבָּת). תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

יב **וְאֵינוֹ קוֹרֵא**. כְּתַב הָרַ"שׁ לְחַד פֵּרוּשׁ בַּיְרוּשַׁלְמִי דְּטַעֲמָא מִשּׁוּם דְּאִם נִטְמְאוּ לֵיכָּא שִׂמְחָה, וּכְתִיב וְאָמַרְתָּ וְשָׂמַחְתָּ:

משנה יא

יג וּלְשׁוֹן הַגְּמָרָא בָּבָא בַתְרָא דַּף פ"ב הֲרֵי זֶה קָנָה תַּחְתֶּיהָן וּבֵינֵיהֶן וְחוּצָה לָהֶן כְּמִלֹּא אוֹרֶה וְסָלוֹ. וּפֵרַשׁ הָרַשְׁבַּ"ם תַּחְתֶּיהָן, תַּחַת עִקַּר הָאִילָנוֹת וְהַנּוֹפוֹת. וּבֵינֵיהֶן, קַרְקַע מְגֻלֶּה שֶׁבֵּין נוֹפוֹת אִילָן זֶה לְנוֹפוֹת אִילָן זֶה. וְחוּצָה לָהֶן, סְבִיב הָאִילָנוֹת מָקוֹם שֶׁכָּלִין נוֹפוֹתֵיהֶן וְלַחוּץ. כְּמִלֹּא אוֹרֶה וְסָלוֹ, אַחוּצָה לָהֶן קַאֵי:

יד **וְחֲכוּרוֹת**. בַּחֲכִירֵי בָתֵּי אָבוֹת הִיא. יְרוּשַׁלְמִי. וְהַשְׁתָּא אָתֵי שַׁפִּיר דְּרַבִּי יְהוּדָה לֹא פָּלֵיג בְּמִשְׁנָה ב'. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ב

משנה ב

א **וְגִדּוּלֵיהֶן אֲסוּרִין כוּ' אַף לְזָרִים וְכוּ'**. וְתֵימַהּ דִּבְמִשְׁנָה ד' פֶּרֶק ט' דִּתְרוּמוֹת תְּנַן גִּדּוּלֵי תְרוּמָה תְּרוּמָה. וְעַיֵּן בַּתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב. וְאִישׁ אֶחָד הֵעִיר לְבָבִי בְּדִבְרֵי הָרַ"ב דִּמַיְשֵׁב קֻשְׁיָא הַזֹּאת, שֶׁכָּתַב בְּדִבּוּר הַמַּתְחִיל וְגִדּוּלֵיהֶם אֲסוּרִים, תַּעֲרֹבוֹת שֶׁל מַעֲשֵׂר כּוּ' שֶׁזָּרְעָם וְצָמְחוּ אוֹתָן הַגִּדּוּלִים נַמִּי אֲסוּרִים כּוּ', אִם כֵּן הוּא הַדָּבָר הֶחָמוּר, דַּהֲרֵי שָׁם נִשְׁנָה הַמְדֻמָּע גִּדּוּלֵיהֶן חֻלִּין. וַחֲבָלִים נָפְלוּ בַּנְּעִימִים:

משנה ג

ב וּבְפֶרֶק קַמָּא דְּפֵאָה מַשְׁמַע מִלְּשׁוֹנוֹ דְּמִדְּרַבָּנָן יֵשׁ לָהֶם שִׁעוּר, וְכֵן כָּתַב הָרַ"מ דְּמִדִּבְרֵיהֶם צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ אֶחָד מִשִּׁשִּׁים. וּלְמָה שֶׁכָּתַבְתִּי בְּרֵישׁ פֵּאָה בְּשֵׁם רַשְׁ"י דְּשִׁעוּר תְּרוּמָה רְמוּזָה בַּפְּסוּקִים. יֵשׁ לוֹמַר דְּהָכִי קָאָמַר דִּתְרוּמָה יֵשׁ לָהּ שִׁעוּר מִדְּרַבָּנָן בְּדֶרֶךְ אַסְמַכְתָּא, אֲבָל בִּכּוּרִים אֵין לָהֶם שִׁעוּר מִדְּרַבָּנָן בְּדֶרֶךְ אַסְמַכְתָּא:

ג **וְשָׁלֹא בִּפְנֵי הַבַּיִת**. כָּל זֶה נִלְמָד בְּסִפְרִי פָּרָשַׁת קֹרַח וּפָרָשַׁת רְאֵה. וְעַיֵּן בְּפֵרוּשׁ הָרַ"ב בְּסוֹף שְׁקָלִים. (וּלְעִנְיַן מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בַּזְּמַן הַזֶּה עַיֵּן יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן של"א. בֵּית דָּוִד):

משנה ד

ד וּבַיְרוּשַׁלְמִי דִּכְתִיב וְרֵאשִׁית כָּל בִּכּוּרֵי כֹל וְכֵן הוּא בְּיֶחֱזְקֵאל מ"ד:

ה וּקְרָא גַּבֵּי פֶּסַח כְּתִיב וְיָלִיף לֵיהּ כָּל פּוֹנוֹת כּוּ'. וְתוּ בַּיְרוּשַׁלְמִי הַדָּא דְתֵימָא בְּשֶׁאֵין עִמָּהֶן קָרְבָּן, אֲבָל יֵשׁ עִמָּהֶן קָרְבָּן בְּלֹא כָךְ טָעוּן לֵינָה מֵחֲמַת הַקָּרְבָּן:

משנה ה

ו **וְשֶׁלֹּא כּוּ'**. בַּיְרוּשַׁלְמִי פֶּרֶק ב' דִּתְרוּמוֹת, מְנַיִן שֶׁתְּרוּמַת מַעֲשֵׂר נִטֶּלֶת שֶׁלֹּא מִן הַמֻּקָּף, מִכֹּל מַעְשְׂרוֹתֵיכֶם, אֶחָד בִּיהוּדָה וְאֶחָד בַּגָּלִיל:

ז **בַּבְּכוּרִים**. כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא מַפְרִישׁ הַבְּכוּרִים מִמְּקֻצַת הָאִילָנוֹת מַסְפִּיק לוֹ עַל שְׁאָר אִילָנוֹת, וְזֶהוּ עָנְיָן שֶׁלֹּא מִן הַמֻּקָּף. וְאֶפְשָׁר בַּבְּכוּרִים לְהַפְרִישׁ מִן הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא אַחַר לְקִיטָתָן, לְפִי שֶׁאֵינָם מְקַבְּלִים טֻמְאָה בְּעוֹדָם מְחֻבָּרִים לַקַּרְקַע. הָרַ"מ:

משנה ו

ח **וְלֹא יָרַק בְּדָרֶךְ אֶחָד**. מִשּׁוּם דְּגָדֵל עַל כָּל מַיִם, כִּדְאָמַר בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דַּף י"ד, וּתְבוּאָה וְאִילָנוֹת גְּדֵלִים עַל מֵי גְּשָׁמִים, וְאֶתְרוֹג גָּדֵל עַל כָּל מַיִם שֶׁמַּשְׁקִים אוֹתוֹ תָּמִיד, כְּיָרָק. רַשִׁ"י סֻכָּה דַּף ל"ט:

ט פֵּרוּשׁ, הַשָּׁנָה הַשְּׁלִישִׁית מוֹנִין לוֹ לַחֲנִיטָתוֹ. אֲבָל מִסְפַּר הַשָּׁלֹשׁ שָׁנִים מוֹנִין מִשְּׁעַת קְלִיטָתוֹ, כַּמְפֹרָשׁ בְּרֵישׁ רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

י **וּבָרְבָעִי**. כְּמַאן דְּאָמַר נָטַע רְבָעִי:

יא וְהָרַ"מ פֵּרֵשׁ שֶׁאִם נִגְמַר בַּשְּׁבִיעִית וְנִכְנְסָה הַשְּׁמִינִית וַעֲדַיִן הָאֶתְרוֹג בָּאִילָן, אוֹתוֹ הָאֶתְרוֹג הֶפְקֵר כְּדִין פֵּרוֹת שְׁבִיעִית. וּשְׁנֵי הַפֵּרוּשִׁים בַּיְרוּשַׁלְמִי:

משנה ח

יב וְכָל הֶנָּךְ שָׁלֹשׁ דֵּעוֹת דְּתַנָּאֵי נִינְהוּ בְּחֻלִּין פֶּרֶק ה' דַּף פ':

משנה ט

יג **וְאֵין שׁוֹחֲטִין**. אִיצְטְרִיךְ לְמִתְנֵי בְּיוֹם טוֹב, כִּי הֵיכִי דְּלֹא תִטְעֶה לוֹמַר דְּוַדַּאי טָעוּן כִּסּוּי וְאֵפֶר כִּירָה מוּכָן הוּא לְגַבֵּיהּ, אֲבָל אֵינוֹ עָנְיָן לְשָׁוֶה לַחַיָּה (וְכֵן אֵין חַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת דְּמִשְׁנָה י'. בֵּית דָּוִד). תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

יד **וְאֵין פּוֹדִין**. וְכָל שֶׁכֵּן דְּאֵינוֹ קָרֵב לְגַבֵּי הַמִּזְבֵּחַ, וּלְהָכִי לֹא אִיצְטְרִיךְ לְמִתְנֵי:

משנה י

טו כְּלוֹמַר דְּאִלּוּ כָּרֵת גּוּפֵיהּ הָא קָמַשְׁמַע גַּלְיָא:

טז וְצָרִיךְ לוֹמַר דְּתָנֵי לֵיהּ אַגַּב, וְעַל דֶּרֶךְ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל:

משנה יא

יז וּמִשּׁוּם הָכִי הוּא דְּתָנֵי לַהּ בְּהַהִדְּ בָּבָא, וְהָיָה יָכוֹל לִשְׁנוֹת בְּכָל הַבָּבוֹת דְּשָׁוֶה. וְעַיֵּן עוֹד תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

פרק ג

משנה א

א יְרוּשַׁלְמִי. וְנִרְאֶה דְּלָאו דְּוָקָא, וְהוּא הַדִּין סְמַדַּר דְּפָחוּת מִבֹּסֶר, אֶלָּא נָקֵיט בֹּסֶר לְאַשְׁמְעִינַן שֶׁעֲדַיִן לֹא בָא לִכְלַל עוֹנַת מַעֲשֵׂר. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

ב **בְּגָמִי**. וְהַכַּוָּנָה בָּזֶה שֶׁיִּרְשֹׁם אוֹתָם בְּאֵיזֶה דָּבָר שֶׁיְּזַדַּמֵּן כְּדֵי שֶׁיַּכִּיר אוֹתָם. וּמַה שֶּׁיִּחֵד גֶּמִי, כְּפִי הַנָּהוּג. הָרַ"מ:

ג וְאֵינִי יוֹדֵעַ הֵיכִי מַפִּיק לַהּ מִפְּרִי, דְּהָא אַף בְּמָחֳבָר פְּרִי הוּא. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה ג

ד **שָׁלְחוּ לִפָּנֵיהֶם**. שְׁלוּחִים לְהוֹדִיעַ לְאַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַיִם:

ה וְהוּא הַדִּין לִשְׁאָר פֵּרוֹת. וְזֶה לְשׁוֹן הָרַ"מ, אִם הָיָה הַכֹּל רְטֻבִּים הָיָה מַרְאֶה הַטּוֹב וְהַיָּפֶה שֶׁבְּכֻלָּם:

ו וּלְפִי זֶה הֵם עַל מִנּוּי אֶחָד הֲנָחוּ. אֲבָל לְשׁוֹן הָרַ"מ וְהַסְּגָנִים, וּלְפִי זֶה נִרְאֶה דְּהַסְּגָנִים סְגָנֵי לְוִיָּה הֵם, וּסְגָנֵי כְּהֻנָּה קוֹרֵא בְּשֵׁם יוֹתֵר נִכְבָּד, וְהוּא פַּחוֹת, וּמֵעֵין שֵׁם מֻמְשָׁלָה הוּא כְּמוֹ זְרֻבָּבֶל פַּחַת יְהוּדָה (נְחֶמְיָה ה):

משנה ד

ז **אַגְרִיפַּס**. הַמֶּלֶךְ, מִמַּלְכֵי בַּיִת שֵׁנִי, בַּעַל נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה וּשְׂרָרָה רַבָּה. הָרַ"מ:

משנה ו

ח **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר**. הַתּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב הֶאֱרִיךְ לְפָרֵשׁ בְּמַאי פְּלִיגֵי תַּנָּא קַמָּא וְרַבִּי יְהוּדָה. וּמַסְיִק דְּצָרִיךְ לוֹמַר דְּרַבִּי יְהוּדָה לֹא בָא לַחֲלֹק אֶלָּא לְפָרֵשׁ דִּבְרֵי תַּנָּא קַמָּא, דְּזֶהוּ שֶׁאָמַר עוֹדֶהוּ הַסַּל עַל כְּתֵפוֹ קוֹרֵא מֵהַגַּדְתִּי עַד כוּ' דְּלָאו לְמֵימְרָא דְּכָל זֶה בְּעוֹד הַסַּל עַל כְּתֵפוֹ, שֶׁזֶּה אֵינוֹ אֶלָּא עַד אֲרַמִּי כוּ', וּמִשֶּׁהִגִּיעַ לַאֲרַמִּי כוּ' מוֹרִיד כוּ', וְתַנָּא קַמָּא לֹא נָחֵית לְפָרוּשָׁא מַאי דְּעָבֵיד בֵּינֵי וּבֵינֵי, אֶלָּא הַתְחָלַת הָעִנְיָן הוּא אוֹמֵר, שֶׁבְּעוֹד עַל כְּתֵפוֹ מַתְחִיל לִקְרֹא הַגַּדְתִּי. וּמַה שֶּׁאוֹמֵר וְגוֹמֵר כָּל הַפָּרָשָׁה כֻּלָּהּ. וְלֹא בֵּאֵר בְּאֵיזֶה עִנְיָן, וְאָתָא רַבִּי יְהוּדָה וּמְבָאֲרוֹ וְהוֹלֵךְ. וְעַיֵּן עוֹד:

ט וְהַתּוֹסְפוֹת בְּמָנָחוֹת דַּף ס"א כָּתְבוּ דְּתַחַת יַד לָאו דַּוְקָא, אֶלָּא הַבְּעָלִים אוֹחֲזוֹ בְּשׂוֹפְתוֹתָיו. וּמִיהוּ הֲבִיאוּ בְּשֵׁם הַיְרוּשַׁלְמִי דְּמוּכָח שֶׁתַּחַת יָד מַמָּשׁ:

י יְרוּשַׁלְמִי, דִּכְתִיב לִפְנֵי ה', יָכוֹל בַּמַּעֲרָב שֶׁהַהֵיכָל בְּמַעֲרַב הַמִּזְבֵּחַ, תַּלְמוּד לוֹמַר אֶל פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ. אִי (לִפְנֵי) [פְּנֵי] הַמִּזְבֵּחַ, יָכוֹל בַּדָּרוֹם שֶׁשָּׁם הַכֶּבֶשׁ וְהוּא פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ, תַּלְמוּד לוֹמַר לִפְנֵי ה'. הָא כֵּיצַד, מַגִּישִׁין עַל קֶרֶן דְּרוֹמִית מַעֲרָבִית. וְכֵן הוּא בַּגְּמָרָא מְנָחוֹת דַּף י"ט:

משנה ז

יא **שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ.** שֶׁמִּקְרָא בִּכּוּרִים בִּלְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ, כִּדְתָנַן בְּמִשְׁנָה ג' פֶּרֶק ז' דְּסוֹטָה:

משנה ח

יב **בְּסַלֵּי נְצָרִים כּוּ'.** נְצָרִים הֵם עֲנָפִים אוֹ שְׁבָטִים, כְּמוֹ וְנֵצֶר מִשָּׁרָשָׁיו יִפְרֶה (יְשַׁעְיָה יא). וּפֵרוּשׁ קְלוּפָּה, שֶׁמְּסִירִין קְלִפָּתָהּ, תַּרְגּוּם מַחְשׂוֹף הַלָּבָן קְלוּף. הָר"מ:

יג וְקַשְׁיָא לִי, דְּאִי הָכִי עֲנִיִּים מִתְבַּיְּשִׁים, וְלָמָּה לֹא תִקְּנוּ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְבַּיְּשׁוּ הָעֲנִיִּים שֶׁאַף הָעֲשִׁירִים יָבִיאוּ בִּנְצָרִים כְּמוֹ שֶׁמָּצִינוּ בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת. וְיֵשׁ לוֹמַר מִשּׁוּם כְּבוֹד בֵּית אֱלֹהֵינוּ וּמִשְׁרָתָיו לֹא חָשׁוּ עַל שֶׁיִּתְבַּיְּשׁוּ הָעֲנִיִּים. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה י

יד **חַיָּב בַּדְּמַאי.** וְצָרִיךְ עִיּוּן אִי נֶאֱכָל אַף בְּטֻמְאָה, הוֹאִיל וְלֹא תָנֵי בְּהֶדְיָא. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

טו יְרוּשַׁלְמִי. אֲבָל הָא דְּבָעֵי לְמֵילַף מִנַּיְהוּ דְּהוּא הַדִּין לַתּוֹסֶפֶת, מִלְּתָא דְּתִמְיְהָה הוּא, דְּהָא חָמוּר בַּתּוֹסֶפֶת מִבָּעֲטוּר כְּדִלְעֵיל, וּבְכָלַל מִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ הוּא. תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב:

משנה יב

טז **וְאִשָּׁה בִּכְתֻבָּתָהּ.** לִגְבּוֹת מֵחַיִּים אִם נִתְגָּרְשָׁה. אִי נַמִּי דְּתִתְפְּסָה מֵחַיִּים, וַאֲפִלּוּ לְרַבָּנָן דְּרַבִּי מֵאִיר דְּמִשְׁנָה ז' פֶּרֶק ח' דִּכְתֻבּוֹת:

יז וּפֵרוּשׁוֹ דָּחוּק. וְרַבִּי יִצְחָק בְּרַבִּי מַלְכִּי צֶדֶק פֵּרֵשׁ דִּכְמוֹ דְּסֵפֶר תּוֹרָה אַף עַל גַּב דִּמְכָרָהּ קָדְשְׁתָה עָלֶיהָ, דְּסֵפֶר תּוֹרָה הוּא, הָכִי נַמִּי הַבִּכּוּרִים בִּכּוּרִים נִינְהוּ וְלֹא נָפְקֵי מִקְּדֻשָּׁתַיְהוּ לְהֵאָכֵל לְזָרִים, אֶלָּא לְעוֹלָם צָרִיךְ לְזַבְּנִינְהוּ לְכֹהֲנִים טְהוֹרִים לְמַכְלִינְהוּ בְּטָהֳרָה, וְהַיְנוּ דְּקָתָנֵי כְּסֵפֶר תּוֹרָה:

יח פֵּרוּשׁ, הַכֹּהֵן לְאַחַר שֶׁבָּאוּ לְיָדוֹ. וּבְטוֹבָה פְּלִיג [רַבִּי יְהוּדָה] עִם תַּנָּא קַמָּא, וּבְאֵין נוֹתְנִין אֶלָּא לְחָבֵר דְּקָאָמַר רַבִּי יְהוּדָה מְהַדְּרֵי לֵיהּ חֲכָמִים, נוֹתְנִין אוֹתָהּ לְאַנְשֵׁי מִשְׁמָר כּוּ'. וְאֵין נוֹתְנִין דְּרַבִּי יְהוּדָה בַּכֹּהֲנִים, וְנוֹתְנִים דַּחֲכָמִים בַּבְּעָלִים: